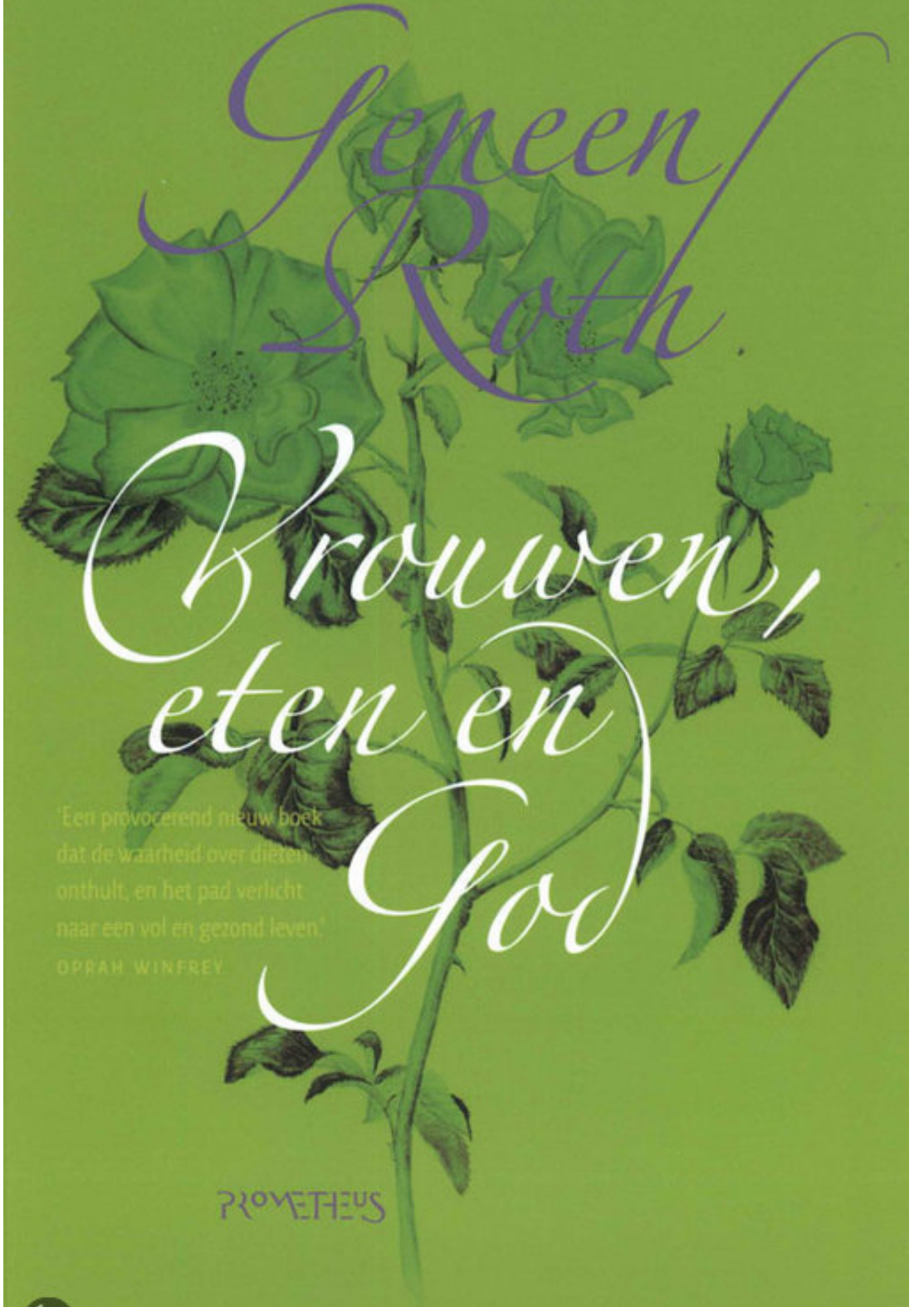

Janeen
Roth.

*Vrouwen,
eten en
God*

'Een provocerend nieuw boek
dat de waarheid over dieten
onthult, en het pad verlicht
naar een vol en gezond leven.'

OPRAH WINFREY

PROMETHEUS

Over God

Ik wierp me op marshmallowsnuewballen in hetzelfde jaar dat ik God opgaf.

Ik was elf jaar en bad dagelijks om dik haar en een vriendje, maar vooral smeekte ik Hem om mijn ouders te laten stoppen met tegen elkaar schreeuwen. Na een jaar was er niets veranderd.

Mijn kennis over God kwam uit twee verschillende bronnen: de film *The Ten Commandments* met Charlton Heston en mijn vriendin Janey Delahunty, die tijdens maatschappijleer brieven aan Hem schreef. Toen ik had gezien wat God met die Egyptenaren deed, wist ik zeker dat hij mijn ouders wel een paar lesjes kon leren over in huis de vrede bewaren. En toen Janey een God beschreef die haar brieven las en haar gebeden verhoorde, begon ook ik te bidden, al kon ik mezelf er niet toe zetten om Hem te schrijven. Jaren later schreef een kind in het boek *Children's Letters to God* (ik parafraseer): 'Lieve God, ik hou van mijn familie maar ik vraag me af of U eerst nog een ander gezin heeft geprobeerd voor U me naar deze mensen stuurde.'

Ik hield niet van bidden. Ik hield er niet van om te knielen en tegen de lucht te praten; het voelde te veel als smeken om liefde waarvan ik wist dat ik die toch niet kon krijgen. Toen mijn gebeden niet verhoord werden, schaamde

ik me dat ik gedacht had dat ik gered had kunnen worden. Ik besloot dat God iets in mijn cellen zag dat niet te redden viel, en dat ik er dus alleen voor stond.

Op mijn elfde voelde ik me net een open zenuw, alsof het feit dat ik ruimte innam aan de rode formica tafel de reden was van de haat en het geweld tussen mijn ouders. Ze gooiden dingen naar elkaars hoofd, liepen weg en bleven dan uren of dagen van huis. Mijn moeder was een blonde versie van Sophia Loren, mijn broer zag eruit alsof hij zo uit *Leave It to Beaver*, de tv-serie over de ideale Amerikaanse familie, gestapt was, maar ik had een vollemaansgezicht, haar als touw en enkels zo dik als olifantspoten. Zelfs Robert Grady, die naar vuile sokken rook, zou tijdens het schoolfeest niet met mij willen dansen.

En toen kwam het eten.

Het zien van een marshmallowsneeuwbal maakte van de wereld een kleurenfeest. Het luchtige, ongerepte bolletje marshmallow bestrooid met kokosrasp. De belofte van de chocoladecake binnenin. En dan, o dan, de wolk witte crèmevulling. Voor zo lang als het duurde om vier of zes sneeuwballen te eten, krulden mijn haren, waren mijn benen net zo lang als die van Madi Isaac en staarden mijn ouders elkaar verliefd aan tijdens een picknick aan het meer, waar we sandwiches met eiersalade – zonder korst – aten. Ik zocht mijn toevlucht tot eten om dezelfde redenen als dat andere mensen zich tot God wenden: het was mijn zucht van extase, mijn weg naar de hemel, mijn harde bewijs dat het mogelijk was om bevrijd te worden van de pijn van het gewone leven.

En vervolgens was het weer weg.

De verpakking van cellofaan was leeg, de stukjes kokos bleven tussen mijn tanden steken en ik hamerde er bij me-

zelf in dat het mijn schuld was dat ik geen ouders had die elkaars hand vasthielden, want ik was dik. En dus startte ik in hetzelfde jaar dat mijn vreetbuien begonnen met lijnen. Lijnen gaf me een doel. De vreetbuien gaven me even vrijaf van de onophoudelijke pogingen om iemand anders te zijn.

Bijna twintig jaar lang drukte ik al het leed dat ik voelde over wat dan ook – het huwelijk van mijn ouders, de dood van mijn vriend Sheldon, mijn vollemaansgezicht – uit in mijn relatie met eten. Te veel eten was mijn manier om mezelf te straffen en me te schamen; elke keer dat ik aankwam, elke keer dat het me niet lukte een dieet vol te houden, bewees ik mezelf dat mijn diepste angst waar was: ik was een sneu geval, ik was verloren en verdiende het niet om te leven. Ik had mijn wanhoop ook kunnen uiten door middel van drugs, winkeldiefstal of alcohol, maar in plaats daarvan koos ik voor chocola.

Lijnen was als bidden. Het was een klaaggroep tot wie er ook maar wilde luisteren: 'Ik weet dat ik dik ben. Ik weet dat ik lelijk ben. Ik weet dat ik geen discipline kan opbrengen, maar kijk nou eens hoe hard ik mijn best doe. Kijk nou eens met hoeveel geweld ik mezelf in bedwang probeer te houden, mezelf dingen ontzeg, mezelf straf. Er moet toch een beloning zijn voor degenen die zelf weten hoe afschuwelijk slecht ze zijn.'

En juist omdat lijnen en overeten de belangrijkste manieren waren waarop ik mijn wanhoop tot uiting bracht, waren de consequenties van niet lijnen en overeten zo ontzetsend. Besluiten om te stoppen met lijnen was een vorm van ketterij, alsof ik een belofte verbrak die nooit gebroken had mogen worden. Het was alsof ik zei: 'Je had het mis, God. Je had het mis, mam. Ik ben het wél waard om gered

te worden.' En op de een of andere manier verscheen er door mijn besluit om niet meer te geloven in mijn minderwaardigheid iets wat ik nooit met mezelf in verband had gebracht: de aanwezigheid van schoonheid, een gevoel van vriendelijkheid en de onmiskenbare wetenschap dat ik hier thuishoorde.

Ik had geen woorden voor deze vriendelijkheid. Ik geloofde niet in God of in mystieke ervaringen, maar het viel niet te ontkennen dat ik heel direct iets ervoer wat groter was dan mijn verstand, mijn jeugd, mijn verhalen over wat goed en fout was. De enige manier waarop ik het kan uitleggen, ook nu nog, is door te zeggen dat mijn lijden en wanhoop een kritische grens bereikten: óf ik zou mezelf van kant maken, óf er zou zich een compleet nieuwe manier van leven openbaren. En hoewel ik me realiseer dat menselijk lijden in veel gevallen niet tot openbaring leidt, deed het dat in mijn geval wel, om wat voor reden dan ook.

Na die eerste opening kostte het jaren van kritisch kijken naar mijn oude overtuigingen, jaren van spiritueel en wetenschappelijk onderzoek, om een breder begrip te ontwikkelen van de aanwezigheid van wat de meeste mensen God noemen, maar het was de pijn van mijn relatie met eten die de deur opende.

Ik geloof niet in een God met lange, witte haren en een röntgenblik die een voorkeur heeft voor sommige mensen, sommige landen, sommige religies boven andere. Ik geloof niet in een man die in de hemel woont, die alles weet, die je gebeden verhoort. Maar ik geloof wel in een wereld achter wat direct zichtbaar is, en dat er veel is wat je niet kunt zien of aanraken of weten door alleen om je heen te kijken. En ik geloof – omdat ik het steeds opnieuw heb

ervaren – dat de wereld achter wat direct zichtbaar is net zo echt is als een stoel, een hond, een theepot.

Ik geloof in liefde. En in schoonheid. Ik geloof dat ieder mens wel iets heeft wat ze mooi vindt en waar ze werkelijk van houdt. De geur van het haar van je kind, de stilte van een bos, de scheve grijns van je minnaar. Je land, je geloof, je familie. En ik geloof dat als je deze liefde helemaal volgt tot aan de oorsprong, als je begint met wat je het mooist vindt en het parfum daarvan volgt tot aan zijn essentie, je een ontastbare aanwezigheid zult opmerken, een spoor van stilte waarin datgene waarvan je houdt zichtbaar wordt, zoals de maan zichtbaar wordt door een opening tussen de wolken.

Ik geloof niet in de God die de meeste mensen God noemen. Wat ik wel weet, is dat de enige zinvolle definitie van God er een is die dit menselijk leven en het lijden daarin – die dingen die je denkt te moeten verbergen of te moeten repareren – gebruikt als een weg naar het hart van liefde zelf. En dat je relatie met eten dus een perfecte plek is om te starten.

Natuurlijk weet ik dat sommige mensen 'God' een nogal explosief woord vinden, een begrip dat tot verdeeldheid kan leiden, en dat anderen juist een zeer bevredigende relatie met God hebben. Toch gebruik ik het woord in dit boek, omdat het een enorme uitgestrektheid oproept waarin je met je verstand niet kunt doordringen, maar die je wel kunt leren kennen door middel van stilte of poëzie, of door simpelweg te voelen dat hij er altijd is.

En omdat je hoofd gaat duizelen wanneer je eten en God met elkaar verbindt – de twee lijken net zo ver van elkaar af te staan als titanium computers en rode pioenrozen – kun je alles loslaten wat je over het een of over het ander ge-

looft. In het niet-weten dat dan overblijft, zul je misschien ontdekken wat ik aan den lijve heb ondervonden: dat het begrijpen van je relatie met eten een weg is die rechtstreeks naar huis leidt, een plek waaruit je je hele leven lang al verbannen bent geweest. En misschien is dat thuis wel wat God altijd al bedoeld was te zijn.